

Péče o Významný krajinný prvek „Lada pod Květnou“

Autoři:

Ondřej Sedláček

Lokalita:

VKP Lada pod Květnou

Období sledování:

2008 - 2013

Souhrn:

Lada pod Květnou (2,7 ha) se nacházejí při SV okraji Příbrami mezi pražskou výpadovkou (ulice Evropská) a vrchem Květná. Území bylo dlouhodobě využíváno jako zdroj kvalitní pitné vody pro dnes již zaniklou příbramskou sodovkárnu. Proto zde bylo vyloučeno jakékoliv hnojení. Význam lokality spočívá především v zachování střídavě vlhkých až podmáčených lučních biotopů s regionálně významnou koncentrací vzácných a chráněných rostlin, bohatou faunou motýlů s přítomností specializovaných druhů modrásků i výskytem vzácnějších druhů obratlovců. Lokalita je velmi hodnotná z botanického hlediska, bylo zjištěno hojné zastoupení (desítky až stovky jedinců) mnoha ohrožených druhů, vázaných na střídavě vlhké až velmi vlhké louky. Mezi nejvýznamnější druhy patří zvonečník hlavatý (*Phyteuma orbiculare*), kosatec sibiřský (*Iris sibirica*), upolín evropský (*Trollius europaeus*), prstnatec májový (*Dactylorhiza majalis*) nebo vrba rozmarýnolistá (*Salix rosmarinifolia*). Mezi dosud 40ti zjištěnými druhy motýlů zasluhují pozornost především modrásci a ohnivácci vázaní na mezofilní až velmi vlhké louky. Nejvýznamnějšími druhy jsou modrásek bahenní (*Maculinea nausithous*) a modrásek očkovaný (*Maculinea teleius*), které jsou chráněné směrnicemi Evropské unie. Lokalita je dosud v poměrně dobrém stavu a její biologická hodnota je velmi vysoká. Absencí péče však postupně dochází k nahrazování druhově pestrých společenstev zápojem konkurenčně silnějších druhů – trsnatých trav, např. bezkolenců a třtinou křovištní, ve vlhčích partiích pak tužebníkem jilmovým a vrbami. Proto je na lokalitě uplatňováno mozaikovitě kosení s vhodným načasováním s ohledem na zájmové druhy rostlin a bezobratlých. Dále je plánována obnova přirozeného toku Svatého potoka s cílem podpořit vodní režim navazujících vlhkých luk.

Metodika:

Lokalita je dosud v poměrně dobrém stavu a její biologická hodnota je velmi vysoká. Absencí péče však postupně dochází k nahrazování druhově pestrých společenstev zápojem konkurenčně silnějších druhů – trsnatých trav, např. bezkolenců a třtinou křovištní, ve vlhčích partiích pak tužebníkem jilmovým a vrbami. Proto je na lokalitě uplatňováno mozaikovitě kosení s vhodným načasováním s ohledem na zájmové druhy rostlin a bezobratlých. Kosení je doposud realizováno pouze při okrajích pro podporu cílových druhů rostlin. V dalších letech se chystá rozšíření seče se zachováním mravenišť mravenců rodu *Myrmica*. Je plánována obnova přirozeného toku Svatého potoka s cílem podpořit vodní režim navazujících vlhkých luk.

Výsledky:

Význam lokality spočívá především v zachování střídavě vlhkých až podmáčených lučních biotopů s regionálně významnou koncentrací vzácných a chráněných rostlin, bohatou faunou motýlů s přítomností specializovaných druhů modrásků i výskytem vzácnějších druhů obratlovců. Lokalita je velmi hodnotná z botanického hlediska, bylo zjištěno hojné zastoupení (desítky až stovky jedinců) mnoha ohrožených druhů, vázaných na střídavě vlhké až velmi vlhké louky. Mezi nejvýznamnější druhy patří zvonečník hlavatý (*Phyteuma orbiculare*), kosatec sibiřský (*Iris sibirica*), upolín evropský (*Trollius europaeus*), prstnatec májový (*Dactylorhiza majalis*) nebo vrba rozmarýnolistá (*Salix rosmarinifolia*). Mezi dosud 40ti zjištěnými druhy motýlů zasluhují pozornost především modrásci a ohnivácci vázaní na mezofilní až velmi vlhké louky. Nejvýznamnějšími druhy jsou modrásek bahenní (*Maculinea nasithous*) a modrásek očkovaný (*Maculinea teleius*), které jsou chráněné směrnicemi Evropské unie. Oba druhy obývají extenzivně obhospodařované vlhké louky se zchovalým vodním režimem a s přítomností živné rostliny prvních instarů housenek – krvavce totenu (*Sanguisorba*

officinalis). Nezbytnou nutností pro zdárný vývoj modrásků je přítomnost a dostatečná abundance mravenců rodu *Myrmica* na lokalitě, v jejichž mraveništích housenky později parazitují. Na území VKP Lada pod Květnou u Příbrami bylo prokázáno 402 druhů brouků ze 44 čeledí v 617 nálezových údajích.

Diskuze:

Vlhké louky byly v dřívější době nedílnou součástí naší krajiny, běžně doprovázely říční a potoční nivy. Hlavním důvodem zániku obrovských ploch těchto biotopů v druhé polovině 20. století bylo napřímení a regulace toků a odvodnění podmáčených míst melioracemi. Po vysušení byly plochy nejčastěji převedeny na intenzivní louky a pole, případně byly zalesněny. Není tedy divu, že velké množství dříve běžných organismů vázaných na tyto biotopy, od rostlin přes bezobratlé až po obratlovce, dnes řadíme k vzácným a ohroženým. V rámci krajinného kontextu má zachování lokality jeden důležitý aspekt. Tím je podpora metapopulační dynamiky některých druhů rostlin a motýlů, schopných migrovat mezi plochami podobného charakteru. V tomto případě se jedná o návaznost na blízké další drobné plošky mokřadních biotopů v pramenné oblasti Svatého potoka a zhruba 600 m vzdálený významný krajinný prvek Motýlí step Pichce.

Závěr:

Význam lokality spočívá především v zachování střídavě vlhkých až podmáčených lučních biotopů s regionálně významnou koncentrací vzácných a chráněných rostlin, bohatou faunou motýlů s přítomností specializovaných druhů modrásků i výskytem vzácnějších druhů obratlovců. Z výsledků rovněž vyplývá, že i v okolí středně velkého města se mohou vyskytovat cenné lokality s hodnotnými biotopy a výskytem vzácných a ohrožených druhů rostlin. Při dobré znalosti regionu a komunikaci s příslušnými odpovědnými orgány ochrany přírody tak může i jednotlivec přispět k zachování regionálně významných lokalit.

Grafické přílohy:  [lada1.jpg](#) [1]

 [lada2.jpg](#) [2]

 [lada3.jpg](#) [3]

 [lada4.jpg](#) [4]

 [lada5.jpg](#) [5]

 [lada6.jpg](#) [6]

Zadal: Jiří Pokorný

URL zdroje: <https://forumochranyprirody.cz/pece-o-vyznamny-krajinny-prvek-lada-pod-kvetnou>

Odkazy:

[1] <https://forumochranyprirody.cz/sites/default/files/lada1.jpg>

[2] <https://forumochranyprirody.cz/sites/default/files/lada2.jpg>

[3] <https://forumochranyprirody.cz/sites/default/files/lada3.jpg>

[4] <https://forumochranyprirody.cz/sites/default/files/lada4.jpg>

[5] <https://forumochranyprirody.cz/sites/default/files/lada5.jpg>

[6] <https://forumochranyprirody.cz/sites/default/files/lada6.jpg>